СОВЕТ УТЯШКИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Центральная, д.10,
с. Татарское Утяшкино,423186

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
ӘДӘМСӘ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ
Үзәк урамы, 10
Әдәмсә авылы,423186

тел.: (8-84348) 3-47-41, факс: (8-84348) 3-47-65, Ut.Nsm@tatar.ru

КАРАР

Әдәмсә авыл җирлеге Советы
Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының

2026 елның «24» апреленнән

№ 8-23

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Әдәмсә авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы, «әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы федераль законнар, Әдәмсә авыл җирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Әдәмсә авыл җирлеге территориясендә экологик хәлне яхшырту максатларында, яшел үсентеләрнең сакланышы өчен җаваплылыкны арттыру, яшел хуҗалык алып баруның төп мәсьәләләрен регламентлаштыру, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Әдәмсә авыл җирлеге Советы

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Өләшкә авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау тәртибе турында нигезләмәне расларга (кушымтада бирелә).
2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталы» нда бастырып чыгарырга: https://pravo.tatarstan.ru «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында: https://novosheshminsk.tatarstan.ru.
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.
4. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Әдәмсә авыл җирлеге башлыгы

А.И.Нәҗметдинова

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Әдәмсә авыл җирлеге
Совет карарына кушымта
2026 елның «24 »апреленнән
№ 8-23

Тәртип турындагы нигезләмә

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Өләшкә авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге җирләргә керми торган яшел утыртмаларны булдыру, тоту һәм саклау

1. Гомуми өлеш

1.1. Яшелләндерелгән территорияләр утыртмалар белән бергә табигатьне саклау, мохитне саклау, рекреацион, мохит формалаштыру һәм санитар-саклау функцияләрен үтиләр, табигать комплексы территориясенең һәм җирлекнең яшел фонды территориясенең состав өлеше булып торалар.

1.2. Яшелләндерелгән территорияләрнең урыны һәм чикләре тарихи барлыкка килгән планировканы һәм табигый компонентларны-рельефны, акваторияләрне һәм яшел утыртмаларны исәпкә алып билгеләнә.

1.3. Яшел үсентеләрне төзү, карап тоту һәм саклау Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Үтәшкә авыл җирлеге башкарма комитетына йөкләнә.

1.4. Яңа төзелешкә яшелләндерелгән территорияләр булдыру буенча комплекслы эшләр керә. Яңа төзелештәге эшләрнең барлык төрләре дә билгеләнгән тәртиптә эшләнгән, килештерелгән һәм расланган проект документациясе нигезендә башкарыла.

1.5. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Үтәшкә авыл җирлеге (алга таба – авыл җирлеге) территориясендә яшел үсентеләрне агымдагы карап тоту эшләренә агач төпләрен кисеп, коры, авария хәлендәге һәм декоратив төсе югалган агач һәм куакларны аудару; үсемлекләрне санитар кисү керә.

1.6. Яшелләндерү объектларын карап тоту-яшеллекләрне һәм яшелләндерелгән территорияләрне төзекләндерү элементларын карау буенча комплекслы эшләр ул. Яшел утыртмаларны карап тоту үз эченә ала:

– агымдагы ремонт,

– агачларны һәм куакларны карау эшләре-үсемлекләрне тукландыру, су сибү, көпшәкләндерү, утау, яклау, тамыр системасын җылыту, туңга чыдам булмаган токымлы куакларны бәйләү һәм чишү, җылылык сөючә үсемлекләрне каплау һәм каплау (барлык тиешле эшләр белән бергә), ашламаларны, чүп-чарны төяү һәм бушату, коры һәм авария хәлендәге агачларны кисү;

– чәчәклекләрне карау эшләре – орлык чәчү, үсентеләр һәм суган утырту, су сибү, көпшәкләндерү, утау, тукландыру, үсемлекләрне яклау, чүп җыю һәм башка тиешле эшләр;

– чәчәк вазаларын карау эшләре.

2. Яшел утыртмалар утырту.

2.1. Территорияне әзерләү.

2.1.1. Территорияне әзерләү эшләрен җимерелергә тиешле корылмаларны, агач төпләрен, төзелеш материаллары калдыкларын, чүп-чарны чистартудан башларга кирәк:

Объект	Агач күчәреннән объектка кадәр, М.	Агач кәүсәсеннән объектка кадәр, М.
Бинаның, корылманың тышкы дивары	5,0	1,5
Тротуар кыры, бакча юлы	0,7	0,5
Урамның машина йөрү өлеше чиге	2,0	1,0
Яктырту челтәренең таянычы	4,0	
Терәк стенкаларның табаны һәм эчке кыры	3,0	1,0
Газүткәргеч: тышкы торбалар өчен	2,0	-
Газүткәргеч: полиэтилен торбалардан җир асты газүткәргече	3,0	-
(торбаның төрле якларында)	2,0	-
Сүүткәргеч, дренаж	2,0	0,7

Искәрмә:

1. Китерелгән нормативлар ябалдашларының диаметры 5 м дан артмаган агачларга карый һәм зуррак диаметрлы агачлар өчен тиешенчә зурайтылырга тиеш.
2. Биналарның, корылмаларның, балалар учреждениеләренең тышкы диварлары янына агачлар һәм куаклар утыртканда инсоляциянең һәм табигый яктылыкның норматив дәрәҗәләрен үтәргә кирәк.

2.2. Яшел утыртмаларны карап тоту

2.2.1. Яшел утыртмаларны дөрес карап тоту буенча төп чараларның берсе булып ябалдашларны кисү тора. Санитария, яшәртү, формалау кебек кисү төрләрен аералар.

2.2.2. Ябалдашны санитар кисү карт, авыру, кибә торган һәм зарарланган ботакларны, шулай ук ябалдаш эченә караган яки бер-берсенә якын булган ботакларны бетерүгә юнәлдерелгән.

Шулай ук үзәк кәүсәдән кискен почмак белән өскә таба яки вертикаль рәвештә (Пирамида формаларын исәпкә алмаганда) китә торган бәбәкләр сынмасын һәм кәүсәдә яралар ясалмасын өчен мәҗбүри рәвештә алынырга тиеш.

Санитар кисүне ел саен вегетация чорында башкарырга кирәк. Ләкин күп санлы эре ботакларны бер үк вакытта алуның мәгънәсе юк, шуңа күрә аларны акрынлап, елына 1-2 тармакны алу яхшырак.

2.3. Чәчәк бакчалары төзелеше

2.3.1. Чәчәклек - бер, ике яки күпьеллык үсемлекләр утыртылган геометрик формалы яисә ирекле формалы участок ул. Бу яшелләндерү объектының иң декоратив элементларының берсе.

2.4. Чәчәк бакчаларының эчтәлеге

2.4.1. Чәчәк бакчаларын тиешле тәртиптә тоту үсемлекләргә су сибүдән һәм юудан, туфракны йомшартудан һәм чүп үләннәрне җыюдан, чәчәк аткан чәчәкләрне кисүдән, корткычлардан һәм авырулардан саклаудан, мульчировкалаудан, минераль ашламалар кертүдән, чүп-чардан җыюдан гыйбарәт.

2.4.2. Берьеллык һәм икеьеллык чәчәклекләргә су сибү, җир тамырлар яткан тирәнлеккә дымланырлык итеп исәпләгәндә, тигез булырга тиеш.